

Apstiprināta:

direktore _____ Vita Pinne

2018. gada 31. augustā

Ulbrokas Mūzikas un mākslas skola

Mācību priekšmets
ĢITĀRAS SPĒLE

Mācību priekšmeta programma pieņemta metodiskās padomes 2018. gada 28. augusta sēdē,
protokols Nr. 2.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja

_____
Kristaps Hermanis

(vārds, uzvārds)

_____
(paraksts)

Ulbrokas Mūzikas un mākslas skolas
profesionālās ievirzes izglītības programmas
Stīgu instrumentu spēle – Ģitāras spēle
mācību priekšmeta **Ģitāras spēle** programma

1. Mērki:

- 1.1. nodrošināt izglītojamajam iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei Ģitāras spēles izglītības programmā;
- 1.2. sekmēt izglītojamā veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību;
- 1.3. radīt motivāciju izglītības turpināšanai profesionālās vidējās izglītības pakāpē;
- 1.4. sekmēt izglītojamā pozitīvas attieksmes veidošanos pret līdzilvēkiem.

2. Galvenie uzdevumi:

- 2.1. nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi mūzikas instrumenta spēlē, veicināt muzikālo spēju attīstību, kā arī vērtīborientācijas veidošanu mūzikā atbilstoši uzņemšanas prasībām mūzikas profesionālās vidējās izglītības programmā Ģitāras spēle;
- 2.2. sekmēt muzikālās darbības pieredzes apguvi mūzikas instrumenta spēlē un attīstīt jaunrades spējas mūzikā;
- 2.3. attīstīt kolektīvās muzicēšanas pamatprasmes;
- 2.4. sekmēt izglītojamā emocionālo un intelektuālo attīstību;
- 2.5. atraisīt izglītojamā muzikalitāti un individuālās radošās spējas;
- 2.6. attīstīt muzikālo dzirdi, muzikālo atmiņu un ritma izjūtu;
- 2.7. attīstīt muzikālo domāšanu;
- 2.8. attīstīt pamatprasmi raksturot skaņdarba tēlainību un mūzikas valodu;
- 2.9. apgūt pamatterminoloģiju mūzikā;
- 2.10. sniegt priekšstatu un attīstīt orientēšanos mūzikas žanros, stilos un komponistu daiļradē.

3. Mācību programmas specialitātē apguves ilgums un apjoms:

- 3.1. Programmas apguves ilgums ir 6 (*7) mācību gadi.

*7) mācību gads paredzēts audzēkņiem, lai nodrošinātu secīgu pāreju no vienas izglītības pakāpes nākošajā mūzikas profesionālās izglītības pakāpē.

- Mācību periods: 6 gadi;
- Mācību nedēļu skaits: 210;
- Kopējais stundu skaits: 1470; tai skaitā
  - Kontaktstundas: 420
  - Patstāvīgā darba stundas: 1050

4. *Izglītības programmas galveno uzdevumu izpildē sasniedzamo zināšanu un prasmju noslēguma prasības, kas atbilst iestājpārbaudījumu prasībām mūzikas profesionālās vidējās izglītības programmā “Ģitāras spēle”.*

Noslēguma prasības Ģitāras spēlē:

Mācību priekšmeta apguves noslēguma pārbaudījumus Ģitāras spēlē organizē ar attiecīgu repertuāru:

*)polifons skaņdarbs

*)izvērstas formas skaņdarbs (sonāte, koncerts, variācijas)

*)liriska miniatūra

*)tehnisks skaņdarbs (parāda audzēkņa tehnisko sagatavotību, pirkstu veiklību u.tml.)

5.Mācību programmas specialitātē satura apguves secība, zināšanu un prasmju pārbaude:

Mūzikas skolā Ģitāras spēles audzēknim ir nepieciešams apgūt dažāda stila, formas un satura skaņdarbus, mūzikas izteiksmes līdzekļus, jāiegūst spēles tehniskās prasmes un jāpilnveido tās.

Repertuārā bez klasiskās mūzikas darbiem plaši jāizmanto arī citu žanru mūzikas paraugi, lai attīstītu audzēkņu priekšstatu un sapratni par mūzikas virzieniem - piemēram, džeza, blūza, tautas, arī populārās mūzikas paraugi. Jāpaaugstina spēles tehniskais līmenis, izmantojot dažādus vingrinājumus un gammu spēli, kā arī etīdes.

Ģitāras spēles pedagoga uzdevums ir novērtēt audzēkņa piemērotību izvēlētajam instrumentam, fiziskos un muzikālos dotumus. Pareizas stājas un roku nostādīšana ir viens no pedagoga pamatzudevumiem apmācības perioda sākumā. Mācību priekšmeta programma jāapgūst, izmantojot individuālo pieeju, ievērojot audzēkņa fiziskos dotumus, uztveres spējas, kā arī instrumenta specifiku.

Visu pārbaudījumu programmas jāatskaņo no galvas.

<i>Klase</i>	<i>Zināšanas un prasmes</i>	<i>Zināšanu un prasmju pārbaude</i>
1.	Pareiza stāja, pareiza instrumenta turēšana. Labās un kreisās rokas nostādīšana. I, II pozīcijas apgūšana. Darbs pie spēcīgas, tīras skaņas. Dinamiskās zīmes. Nošu ilgumi. Precīzas ritma izjūtas attīstīšana, strādājot ar metronomu. <ul style="list-style-type: none"> • Gammas: Do, la 1-2 oktāvās, ar pirkstiem mīp, pmi. Spēlē ar metronomu daļījumā pa astotdaļām, triolēm un sešpadsmitdaļām (ceturtdaļa - 40-45 bpm) • Etīdes: 3-4 vieglā faktūrā, ar vienkāršu ritmu • Skaņdarbi: 6-8 dažāda rakstura	<u>II semestrī</u> ➤ Pārceļšanas eksāmens
2.	Instrumenta skaņošanas pamatprasmes. I, II, III, IV pozīciju apgūšana. Skaņas kvalitāte. Intonācija. Diapazona paplašināšana. Dinamiskās zīmes. Pamatieņaņas lasīšanā no lapas. <ul style="list-style-type: none"> • Gammas: Fa/Sol, re/mi 2(3) oktāvās (ceturtdaļa - 45-50 bpm) • Etīdes: 3-4 uz arpēdžijām, akordiem balstītas • Skaņdarbi: 5-6 dažāda rakstura	I. semestrī <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite* • Mācību koncerts** II. semestrī <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts • Pārceļšanas eksāmens***
3.	IV un V pozīcijas apgūšana. Sākt apgūt mazā Barre iemaņas. Kreisās rokas legato apgūšana. Dažādu arpēdžiju apgūšana. Skaņas kvalitāte. Muzikālais frāzējums. Diapazona paplašināšana. Lasīšana no lapas. <ul style="list-style-type: none"> • Gammas: Re/Sib, si/sol 3 oktāvās (ceturtdaļa - 50-55 bpm) • Etīdes: 3-4 dažādos štrihos – vibrato,	I. semestrī <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts II. semestrī <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts • Pārceļšanas eksāmens.

	<p>kantilēna, primitīvi priekšskaņi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skaņdarbi: 5-6 (tajā skaitā arī 1-2 polifoni) 	
4.	<p>Visa grifa apgūšana. Flažoletu, melismu apgūšana. Lielā Barre apgūšana, akordu tehnika. Skaņas kvalitāte. Muzikālais frāzējums. Lasīšana no lapas. Analizēt savu spēli, izprast spēlētā saturu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gammās: La/Mib, fa#/do 3 oktāvās (ceturtdaļa - 55-60 bpm) • Etīdes: 3-4 dažādos štrihos • Skaņdarbi: 6-8 dažāda rakstura un formas (ieskaitot ansambļus). 	<p>I. semestrī</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts <p>II. semestrī</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts • Pārceļšanas eksāmens.
5.	<p>Jāapgūst mākslīgie flažoleti, glissando, sarežģītākas arpēdžiju tehnikas u.tml. Skaņas kvalitāte. Muzikālais frāzējums. T53, D7 arpēdžiju veidā. Analizēt savu spēli. Lasīšana no lapas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gammās: Mi/Lab, do#/fa pa visu grifu, akordu arpēdžijas (ceturtdaļa - 60-70 bpm) • Etīdes: 3-4 dažādos štrihos • Skaņdarbi: 6-8 (ieskaitot ansambļus) - polifonijas, lielo formu, neklasisko žanru piemēri 	<p>I. semestrī</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts <p>II. semestrī</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts • Pārceļšanas eksāmens.
6.	<p>Skaņas kvalitāte. Intonācija. Muzikālais frāzējums, atklāt muzikālo tēlu un saturu. Analizēt savu spēli. Lasīšana no lapas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gammās: Si/Reb, sol#/sib pa visu grifu, akordu arpēdžijas (ceturtdaļa - 70-80 bpm) • Etīdes: 2-3 dažādos tehnikas veidos • Skaņdarbi: 5-6 (ieskaitot ansambļus) ar uzsvaru uz noslēguma eksāmena programmu 	<p>I. semestrī</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehniskā ieskaite • Mācību koncerts**** <p>II. semestrī</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noklausīšanās • Noklausīšanās • Noslēguma eksāmens.

* - **tehniskajā ieskaitē** katrā reizē jāspēlē gamma nepārtrauktā dalījumā pa astotdaļām, triolēm un sešpadsmitdaļām, sākot no 5. klases arī akordu arpēdžijas; etīde

** - **mācību koncertos** izpilda divus dažāda rakstura skaņdarbus

*** - **pārceļšanas eksāmenā** 2.-3. klases audzēkņi izpilda divus dažāda rakstura skaņdarbus 4.-5. klases audzēkņi eksāmenā divus līdz trīs dažāda rakstura skaņdarbus

**** - **6.kl. audzēkņi** I semestra mācību koncertā atskaņo divus līdz trīs dažāda rakstura skaņdarbus, kas var būt no skolas beigšanas eksāmena programmas.

6. Audzēkņu mācību sasniegumu vērtēšanas prasības, formas un veidi, zināšanu un prasmju vērtēšana:

- 6.1. Pārbaudes formas- programmas atskaņošana, tehnisko prasmju pārbaude.
- 6.2. Pārbaudes veidi- tehniskā ieskaite, mācību koncerts, eksāmens, konkurss.
- 6.3. Sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi:
- 6.3.1. skaņdarba nošu teksta apguves pakāpe,
- 6.3.2. skaņdarba stila un rakstura izjūta,
- 6.3.3. skaņdarba dramaturģijas atklāsme:
- * skaņdarba forma,
  - * dinamiskās gradācijas,
  - * melodijas un toņa veidošana,
  - * štrihu precizitāte,
  - * ritma izjūta.
- 6.3.4. psiholoģiskie faktori:
- * uzstāšanās emocionalitāte,
  - * audzēkņa artistiskums
- 6.4. Skaņdarba apguve tiek vērtēta 10 ballu sistēmā:

10 balles (izcili)	Audzēknis parāda izcilu sniegumu tehnikas, frāzējuma, skaņu artikulācijas un toņa kultūras ziņā, kas liecina par spilgtu talantu. Atskaņojamo skaņdarbu grūtības pakāpe pārsniedz attiecīgās klases mācību programmas prasības. Brīvi orientējas savās tehnikas prasmēs, māk tās izmantot. Jūtas brīvi uzstāšanās laikā.
9 balles (teicami)	Audzēknis parāda nevainojamu sniegumu, brīvi muzicē. Atskaņojamo skaņdarbu grūtības pakāpe atbilstoša attiecīgajai klasei. Spēlē tehniski precīzi, brīvi, ar izpratni par saturu.
8 balles (ļoti labi)	Audzēkņa sniegums atraisīts, muzikāls, grūtību pakāpe atbilstoša, taču vērojamas atsevišķas neprecizitātes, nesvarīgi trūkumi zināšanās un iemaņās. Pamatlietās jūtama izpratne par saturu. Brīvi izprot dažādas tehniskas detaļas, māk izmantot, vien brīžiem ar nenozīmīgiem trūkumiem.
7 balles (labi)	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču sastopami nesvarīgi trūkumi zināšanās un iemaņās (nelielas intonācijas, artikulācijas un tehnikas kļūdas). Sniegums varētu būt muzikālāks, atraisītāks, tehniskāks. Saturiska izpratne virspusēja.
6 balles (gandrīz labi)	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču sniegums ir nepietiekoši stabils un pārlicinošs. Nošu teksts ir apgūts, taču vietām ar iztrūkumiem. Trūkst mākslinieciskuma un pārlicinošas, izstrādātas tehnikas.
5 balles (viduvēji)	Pamatvilcienos apgūta mācību programma, taču sniegunā ir daudz trūkumu (monotons izpildījums, vāja tehnika, daudz nošu kļūdu, ritma nestabilitāte). Nevar just audzēkņa izpratni par spēlēto, tiek vien tehniski izpildīts uzdevums.
4 balles (gandrīz viduvēji)	Audzēknis mācību programmu izpilda individuālo spēju līmenī. Izpilda skolotāja norādījumus, tomēr uzdoto veic bez īpašas intereses. Spēj skaņdarbu nospēlēt no galvas, taču ar daudz nošu kļūdām.

3 balles (vāji)	Zināšanas, prasmes un iemaņas apgūtas virspusēji. Audzēknis nespēj pietiekošā apjomā iegaumēt nošu tekstu, pieļauj daudz kļūdu, neizpilda skolotāja norādījumus. Būtiski trūkumi izpratnē un izpildījumā.
2 balles (ļoti vāji)	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, taču nav spēju tās praktiski izmantot.
1 balle (ļoti, ļoti vāji)	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņu tajā.

7. Mācību saturs – ieteicamais programmas instruktīvais un mākslinieciskais repertuārs, izmantojamās literatūras saraksts.

Piemēri:

Klase	Mācību koncerts	Pārceļšanas eksāmens
1.		A.Ivanovs – Kramskojs VALSIS V.Kaļiņins POLKA I.Filips ŠŪPUĻDZIESMA M.Džuliani ETĪDE
2.	V.Kozlovs SKUMJA DZIESMIĻA V.Kaļiņins DEJA	A.Ivanovs – Kramskojs PRELŪDIJA M.Džuliani ALLEGRO
	N.Koste ETĪDE V.Hetce ZIEMEĻU DEJA	A.Ivanovs – Kramskojs ETĪDE Spāņu tautas dejas MALAGUENA
3.	V.Kaļiņins LIRISKS SKANĀDARBS F.Sors ALLEGRETTO	F.Sors ETĪDE F.Karulli RONDO
	I.Meissonnier ANDANTE AFFETTUOSO F.Karulli ALLEGRETTO	E.de Visee MENUETS F.Tarrega ETĪDE
4.	Rokamora MAZURKA A. Viņickis ETĪDE	J.S.Bahs MENUETS la N.Paganini SONATĪNE Do R.Ročs HABANERA
	A.I.Kramskojs PRELŪDIJA la J.S.Bahs DŪDAS M.Ablonic MILONGA	G.F.Hendelis ĀRIJA M.Karkassi RONDO Mi A.Šīda FARRUCA
5.	A. Diabelli ETĪDE R.de Visee SVĪTA re	F. Tarrega MAZURKA “ADELITA” M. Džuliani ALLEGRO E. Sida BOSSA BAB
	J.S.Bahs PRELŪDIJA G.F.Hendelis SONATĪNE	

6.	<p>J.S.Bahs KURANTA A.I.Kramskojs SKUMJĀ NOSKAŅA F.Tarrega ARĀBU KAPRIČIO</p> <p>J.S.Bahs ALEMANDA F.Molino SONĀTE Nr.3 L.Granozio SPĀŅU ĢITĀRA A.Lauro KREOLIEŠU VALSIS</p>	<p>J.S. Bahs BURĒ Ž. Masnē ELĒĢIJA M. Džuliāni ETĪDE M. Karkassi VARIĀCIJAS</p> <p>M.Karkassi ETĪDE Nr.24 J.S.Bahs BURRE sib F.Karulli RONDO Ernesto Lekuona MALAGUELJA</p>
----	---	---

Izmantojamie mācību materiāli:

P.Agatošins	Skola sešstīgu ģitārai, 1988
M.Karkassi	Skola sešstīgu ģitārai, 1988
F.Karulli	Skola sešstīgu ģitārai, 1962
E.Puholj	Skola sešstīgu ģitārai, 1987
A.I.Kramskojs	Skola sešstīgu ģitārai, 1989
K. Zemītis	Sešas Stīgas. Ģitārspēles pamati, 2016